

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРКООПСІЛКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ І ПРАВА
ВІННИЦЬКОГО КООПЕРАТИВНОГО ІНСТИТУТУ

МАТЕРІАЛИ

*обласного методичного об'єднання викладачів навчальної дисципліни
«Захист України» коледжів і технікумів Вінницької області*

« Використання ІКТ та сучасних онлайн-сервісів у процесі вивчення навчальної дисципліни: Захист України»

ВІННИЦЯ
28 жовтня 2022 рік

Матеріали обласного методичного об'єднання викладачів навчальної дисципліни «Захист України» коледжів і технікумів Вінницької області: Семінар-практикум: «Використання ІКТ та сучасних онлайн-сервісів у процесі вивчення навчальної дисципліни: «Захист України» з підвищення кваліфікації викладачів навчальної дисципліни «Захист України» коледжів і технікумів Вінницької області та матеріали обласного методичного об'єднання викладачів навчальної дисципліни «Захист України» коледжів і технікумів Вінницької області / Л.В. Дибчук, В.М. Свиначук, Л.В. Моторна / Фаховий коледж економіки і права Вінницького кооперативного інституту . – Вінниця, 2022 - 39 с.

Укладачі:

Л.В. Дибчук, кандидат історичних наук, доцент, проректор з науково-методичної роботи Вінницького кооперативного інституту;

В.М. Свиначук, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», голова ОМО викладачів навчальної дисципліни «Захист України»;

Л.В. Моторна, кандидат педагогічних наук, викладач-методист, методист базового закладу освіти Вінницької області, голова ОМО методистів коледжів і технікумів Вінницької області.

Збірник містить тези доповідей обласного методичного об'єднання викладачів навчальної дисципліни «Захист України» коледжів і технікумів Вінницької області, в яких розглянуто науково-методичний супровід використання ІКТ у процесі вивчення дисципліни «Захист України». Здатність організувати роботу з обдарованою молоддю в умовах змішаного навчання. Здатність використання цифрових інструментів для оптимізації освітнього процесу в умовах змішаного навчання. Уміння застосовувати ІКТ в організації освітнього процесу при вивченні дисципліни «Захист України». Уміння використовувати сучасні онлайн-сервіси у професійній діяльності викладача дисципліни «Захист України». Здатність формувати комунікативні компетентності здобувачів освіти на заняттях з дисципліни «Захист України».

Для викладачів навчальної дисципліни «Захист України» коледжів і технікумів Вінницької області. Статті збірника подано в авторській редакції мовою оригіналу.

ЗМІСТ

ПРОГРАМА ОБЛАСНОГО МЕТОДИЧНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ВИКЛАДАЧІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЗАХИСТ УКРАЇНИ» КОЛЕДЖІВ І ТЕХНІКУМІВ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ.....

ІСТОРІЯ ТА СЬОГОДЕННЯ ВІННИЦЬКОГО КООПЕРАТИВНОГО ІНСТИТУТУ.....

ПРУХНІЦЬКИЙ ЕДУАРД АНТОНОВИЧ, КЗВО Барський гуманітарно-педагогічний коледж імені М. Грушевського ВИКОРИСТАННЯ ІКТ ТА СУЧАСНИХ ОНЛАЙН-СЕРВІСІВ У ДИСТАНЦІЙНІЙ ТА ЗМІШАНІЙ ФОРМАХ НАВЧАННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЗАХИСТ УКРАЇНИ» І В ПОЗАКЛАСНІЙ РОБОТІ З ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ

КОВАЛЬЧУК МИКОЛА ГНАТОВИЧ, Калинівський технологічний фаховий коледж ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ І КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ВИРШЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗАДАЧ (МАЙСТЕР-КЛАС).....

СЕНЧЕНКО ЮРІЙ АНАТОЛІЙОВИЧ, ВСП «Ладизжинський фаховий коледж ВНАУ». ПРАКТИКУМ. ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ОНЛАЙН-СЕРВІСІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЗАХИСТ УКРАЇНИ».....

КОВАЛЬ ЮЛІЯ АНДРІЇВНА, Фаховий коледж економіки і права Вінницького кооперативного інституту. ПРАКТИКУМ. ВИКОРИСТАННЯ ВЕБ-КВЕСТІВ ТА ТРЕНІНГІВ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЗАХИСТ УКРАЇНИ. ОСНОВИ МЕДИЧНИХ ЗНАНЬ».....

ЖИЛОВСЬКИЙ МИКОЛА ВОЛОДИМИРОВИЧ Фаховий коледж економіки і права Вінницького кооперативного інституту. АЛГОРИТМ ДІЇ СТУДЕНТІВ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ПРИ ОГОЛОШЕНІ «ПОВІТРЯНА ТРИВОГА».....

ПРОГРАМА ОБЛАСНОГО МЕТОДИЧНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ВИКЛАДАЧІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЗАХИСТ УКРАЇНИ»

ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТИНА

10:45 - 11:00 Реєстрація учасників обласного методичного об'єднання на онлайн-платформі Google Meet

ВСТУПНА ЧАСТИНА (регламент до 7 хв.)

11:00 - 11:15

- Вітальне слово ректора Вінницького кооперативного інституту, кандидата економічних наук, доцента Світлани Василівни Колотій
- Вступне слово голови ОМО викладачів навчальної дисципліни «Захист України» закладів передвищої та вищої освіти м. Вінниці та Вінницької області Валентина Миколайовича Свиначчука.

ОСНОВНА ЧАСТИНА (регламент до 20 хв)

11.15 – 13.00 Методичний семінар на тему «*Використання ІКТ та сучасних онлайн-сервісів у процесі вивчення навчальної дисципліни «Захист України».*

1. Використання ІКТ та сучасних онлайн-сервісів у дистанційній та змішаній формах навчання з навчальної дисципліни «Захист України» і в позакласній роботі з військово-патріотичного виховання молоді - Прухніцький Едуард Антонович. Спеціаліст вищої категорії. Викладач дисципліни «Захист України». КЗВО Барський гуманітарно-педагогічний коледж імені М. Грушевського

2. Оцінювання знань і вмінь студентів на заняттях з навчальної дисципліни «Захист України» з використанням сучасних онлайн-сервісів та застосунків: критерії, вимоги, педагогічні умови, методики - Ковальчук Микола Гнатович. Викладач дисципліни «Захист України». Калинівський технологічний фаховий коледж.

3. Практикум. Використання сучасних онлайн-сервісів при викладанні навчальної дисципліни «Захист України» - Сенченко Юрій Анатолійович. Викладач-методист. Викладач дисципліни «Захист України». ВСП «Ладизинський фаховий коледж ВНАУ».

4. Практикум. Використання веб-квестів та тренінгів в процесі викладання навчальної дисципліни «Захист України». Основи медичних знань. - Коваль Юлія Андріївна. Спеціаліст вищої категорії, викладач дисципліни «Захист України. Основи медичних знань». Фаховий коледж економіки і права ВКІ.

5. Алгоритм дії студентів навчального закладу при оголошенні «Повітряна тривога» - Жилівський Микола Володимирович. Викладач навчальної дисципліни «Захист України». Фаховий коледж економіки і права ВКІ.

6. «Нова навчальна програма з предмету «Захист України»: особливості впровадження в освітній процес закладів передвищої та вищої освіти» - Свиначчук Валентин Миколайович. Спеціаліст вищої категорії. Викладач-методист Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж». Голова ОМО викладачів навчальної дисципліни «Захист України».

7. Стратегія роботи обласного методичного об'єднання викладачів навчальної дисципліни «Захист України» на 2022 - 2023 н. р.

4. Обговорення та підведення підсумків (регламент до 5 хв)

ІСТОРІЯ ТА СЬОГОДЕННЯ ВІННИЦЬКОГО КООПЕРАТИВНОГО ІНСТИТУТУ

Історія Вінницького кооперативного інституту нараховує понад дев'яносто років, протягом яких заклад перетворився з кооперативної школи, заснованої у 1925 році, у колиску кооперативної освіти Вінниччини.

Новостворений навчальний заклад очолив професійний педагог Павло Якимович Поліщук. Навчання 284 учнів проводилося у чотирьох кабінетах та одній лабораторії у дві зміни. Навчальний процес забезпечували 35 працівників технікуму (з них – 25 викладачів), функціонувала власна бібліотека з фондом 3533 книги, діяв студентський кооператив, що займався організацією харчування студентів.

Перша будівля Вінницького кооперативного технікуму, 1930 р.
м.Вінниця, вул. Свердлова, 115 (будівля не збереглася)

У 1931 році ВКТ здійснив перший випуск фахівців громадського харчування і розпочав роботу над створенням власної матеріально-технічної бази.

У 1933 році технікум було закрито, а на його базі організовано фабрично-заводське училище для підготовки фахівців громадського харчування.

У 1957 році правління Укоопспілки було відновлено

діяльність Вінницького кооперативного технікуму. Першим директором відновленого навчального закладу став Володимир Степанович Чередниченко. З моменту відновлення

технікум розташовувався за адресою: м. Вінниця, вул. Горького, 27.

З обранням головою правління Вінницької облспоживспілки Івана Каленовича Ладаняка було прийнято рішення про розширення матеріальної бази технікуму. У 1976 році за рахунок кооперативних коштів за дольовою участю райспоживспілок області було побудовано нове

приміщення ВКТ по вулиці Фрунзе, 59, де 1 вересня 1976 року пролунав урочистий перший дзвінок.

У 2002 році відповідно до постанови Правління Вінницької облспоживспілки від 27.11.2002р. за №43-К Кооперативний технікум було реорганізовано в Кооперативний коледж економіки і права.

У квітні 2008 року був створений Вінницький кооперативний інститут шляхом реорганізації Вінницького кооперативного коледжу економіки і права згідно з постановою Правління Укоопспілки від 09.04.08р. за №137 та ЦК Профспілки працівників споживчої кооперації України від 09.04.08р. за №П-10/Р-12 «Про створення Вінницького кооперативного інституту», постанов правління Вінницької ОСС від 29.12.07р. за №57-К «Про створення Вінницького кооперативного інституту» та від 07.04.08р. за №20-К «Про реорганізацію Вінницького кооперативного коледжу економіки і права».

Вінницький кооперативний інститут – навчальний заклад, історія якого сягає у глибину минулого століття. Декілька разів змінювалася його назва, закривалися одні спеціальності та відкривалися інші. Але він завжди виконував свою функцію – сприяв розвитку споживчої кооперації та кооперативної освіти на Поділлі. За роки свого існування навчальний заклад підготував понад 40 тисяч спеціалістів.

Діяльність навчального закладу базується на впровадженні особливої моделі навчання, яка відповідає сучасним процесам у галузі споживчої кооперації та інших сферах економіки України. Освітні послуги інституту є основою для розробки та обґрунтування рішень з управління виробництвом і господарською діяльністю у системі споживчої кооперації України, яка входить до Міжнародного кооперативного альянсу.

Кооперативний інститут визначив своїми орієнтирами входження до освітянського та наукового простору Європи і модернізує освітню діяльність згідно з європейськими вимогами. Потенціал інституту дозволяє формувати основи багатоступеневої підготовки фахівців, впроваджувати сучасні технології та новітні методики освіти у навчальний процес.

Місія діяльності інституту полягає в якісному задоволенні потреб населення в освітніх послугах найвищого рівня, забезпеченні підприємств та організацій споживчої кооперації кваліфікованими кадрами, всебічному розвитку людини, як особистості, завдяки системному використанню в навчально-виховному процесі передових освітніх технологій.

Під впливом загальних змін постійно відбуваються інтенсивні пошуки шляхів підвищення ефективності наукових досліджень. Відкриття нових спеціальностей в інституті вимагає створення нових структур, покращення координації наукової діяльності, перегляду тематики досліджень, зміцнення інтелектуального потенціалу, вдосконалення інформаційного та фінансового забезпечення, адаптації наукової діяльності до нових умов.

У перспективі діяльності навчального закладу – відкриття нових спеціальностей, будівництво нового навчального корпусу, конференц-залу, реконструкція гуртожитку, створення нових лекційних аудиторій та проведення модернізації комп'ютерних лабораторій.

Сьогодні у стінах Вінницького кооперативного інституту, що має високий рейтинг і сталий авторитет у регіоні, формується світоглядна позиція та ціннісні орієнтири тисяч майбутніх громадян України, молодим людям надаються широкі можливості для оволодіння основами наук, створено умови для гармонійного розвитку та професійного самовдосконалення, а освіта спрямована на виховання нового покоління українців і створення умов для повного розкриття та утвердження національної самосвідомості через творчу й активну особисту ініціативу.

На сьогодні структурними підрозділами Вінницького кооперативного інституту є Фаховий коледж економіки і права та Польський ліцей гуманітарних наук та інформаційних технологій ім. Януша Корчака.

ВИКОРИСТАННЯ ІКТ ТА СУЧАСНИХ ОНЛАЙН-СЕРВІСІВ У ДИСТАНЦІЙНІЙ ТА ЗМІШАНІЙ ФОРМІ НАВЧАННЯ З ПРЕДМЕТУ «ЗАХИСТ УКРАЇНИ»

Свій виступ я хочу розпочати з таких слів:

**Майбутнє будь якої держави
визначається системою освіти,
яка в ній існує.**

Наш час – це епоха постійних змін у технологіях, зокрема освітніх, а використання персонального комп'ютера є стержнем інформаційних технологій навчання та виховання.

Інноваційні технології швидко увійшли в усі галузі нашого життя. В зв'язку з цим виникає нагальна потреба використання комп'ютерної техніки під час вивчення багатьох дисциплін шкільного курсу. Адже щоденно змінюється екологічна ситуація в світі, законодавство, природа, погода. Інформація, подана в підручнику, перетворюється в застарілу ще під час видання підручника. Вивчення окремих дисциплін чи окремих тем з використанням інноваційних технологій, комп'ютерної техніки та найсвіжішої інформації, взятої з мережі Internet, - один із способів оптимізації та урізноманітнення навчально-виховального процесу.

Пріоритетний напрям розвитку особистості, яка здатна до самоствердження, вимагає від викладача вдосконалення професійних компетенцій, упровадження ефективних методик розвитку особистості, інноваційних технологій навчання.

Нові інформаційні технології - сукупність методів і засобів збирання, організації, збереження, опрацювання, передачі й подання інформації, що розширює знання людей і розвиває їхні можливості.

За останні роки комп'ютерна техніка, засоби інформаційних технологій, інтерактивні методи навчання стали все частіше використовуватися при вивченні більшості навчальних предметів, конкретно при вивченні предмету «Захист України». При підготовці до заняття з використанням ІКТ викладач не повинен забувати, що це заняття, а значить складає план виходячи з його цілей, при відборі навчального матеріалу, він повинен дотримуватися основних дидактичних принципів: систематичності та послідовності, доступності, диференційованого підходу, науковості та ін. При цьому комп'ютер не замінює викладача, а тільки доповнює його.

Із впровадженням інформаційно-комунікаційних технологій заклади освіти отримали можливість подавати нову інформацію таким чином, щоб задовольнити індивідуальні запити кожного студента. Якщо раніше інформацію з будь-якої теми, розділу студенти отримували з різних каналів (підручник, посібник, на занятті, конспект заняття, засоби масової інформації та інше), то наразі цю роль виконують ІКТ.

Тобто, застосування комп'ютерних технологій підвищує рівень навчального процесу, вирішує проблеми часткової відсутності або заміни навчально-матеріальної бази, спеціальної та методичної літератури, дозволяє викладати предмет навіть особам, які не мають достатніх знань з військової тактики чи не мали змоги їх підтвердити військовим досвідом.

Переваги ІКТ ґрунтуються на їх основних можливостях:

- **Мультимедійність** — це доцільне поєднання в комп'ютерному навчальному засобі (презентації, програмі тощо) текстових, графічних, аудіо- та відеоматеріалів. Мультимедійність дає змогу максимально унаочнити навчальний матеріал.

- **Інтерактивність** — це можливість спілкуватися з комп'ютером, наявність іншої реакції програми на кожен іншу дію користувача. Інтерактивність — невід'ємна складова частина якісного навчального процесу та навчальних комп'ютерних матеріалів. Надаючи студентам можливість вибору різних варіантів їх дій. Презентаціям і подібним продуктам програмного забезпечення (ППЗ) інтерактивність надає нелінійної структури, яка передбачає можливість врахування різного ходу думок студентів на занятті та створює умови для активізації їх самостійного мислення, сприяє розвитку творчих здібностей учнів.

- **Більша автономність та активність студентів у навчальному процесі** — забезпечується можливістю їх вільного доступу до альтернативних джерел інформації, які вони можуть шукати в Інтернеті. У інформаційному суспільстві викладач і підручник вже не можуть бути єдиними та непорушними джерелами істини. Життя настільки стрімко змінюється, що жодна освіта не в змозі забезпечити людину сумою необхідних і назавжди усталених знань. Тому від сучасної молоді вимагається оволодіння навичками самоосвіти, яку вона повинна продовжувати практично протягом усього свого життя. А найкращим інструментом для розвитку цих навичок нині є саме можливості ІКТ.

- **І** ще одна надзвичайно важлива перевага ІКТ, це **Забезпечення рівного доступу до якісної освіти** чується в результаті співпраці викладача і студента.

Заняттю з використанням ІКТ властиво:

1. **Принцип адаптивності:** пристосування комп'ютера до індивідуальних особливостей здобувача освіти;

2. **Керованість:** у будь-який момент можлива корекція процесу навчання;

3. **Інтерактивність** і діалоговий характер навчання, тобто ІКТ мають здатність "відгукуватися" на дії викладача і студента; "вступати" з ними в діалог, що і становить головну особливість методик комп'ютерного навчання.

4. **Оптимальне поєднання** індивідуальної та групової роботи;

5. **Підтримання в студентській молоді стану психологічного комфорту** при спілкуванні з комп'ютером;

6. **Необмежене навчання:** зміст, його інтерпретації і додаток скільки завгодно великі.

7. **Комп'ютер може використовуватися на всіх етапах:** як при підготовці заняття, так і в процесі навчання: При поясненні (введення) нового матеріалу, закріпленні, повторенні, контролі.

При цьому комп'ютер виконує такі функції:

- джерело навчальної інформації;

- наочний посібник;

- тренажер;

- засіб діагностики і контролю.

- засіб підготовки текстів, їх зберігання;
- графічний редактор;
- засіб підготовки виступів;

У своїй роботі я використовую наступні технології інтерактивного навчання:

1. **Робота в малих групах** (дає студентам змогу набути навичок, необхідних для спілкування та співпраці (співробітництва), стимулює роботу командою).

2. **Робота в парах** (кожна пара обмінюється своїми ідеями й аргументами з усіма учасниками, що допомагає провести дискусію).

3. **«Мозковий штурм»** (спонукає студентів розвивати уяву і творчість, відверто висловлювати думки, знаходити кілька рішень конкретної проблеми).

4. **Займи власну позицію** (метод корисний при проведенні в групі дискусії щодо суперечливої теми).

5. **Метод «Прес»** - використовую у випадках, коли виникають спірні питання, а також при проведенні вправ, де потрібно обрати певну позицію щодо обговорюваної суспільної проблеми.

6. **Мікрофон** - метод дає змогу кожному сказати щось швидко, по черзі, відповідаючи на запитання або висловлюючи свою думку чи позицію.

7. **Дискусія** - дає чудову нагоду виявити різні позиції щодо певної проблеми або стосовно спірного питання.

8. **Коло ідей**-метод застосовується, коли відбувається загальнокласове обговорення питання або виступають доповідачі з різних малих груп.

Також застосовую **ІКТ-технологію** (PowerPoint-для створення презентацій, текстові редактори Word-для текстів) та **особистісно-орієнтовану технологію навчання**, головними завданнями якої є розвиток пізнавальних здібностей кожного студента, максимальний вияв, збагачення її індивідуального (суб'єктивного) досвіду, допомога особистості пізнати себе, самовизначитися та самореалізуватися, формування в неї культури життєдіяльності, яка є передумовою продуктивної організації повсякденного життя, поведінки.

У сучасних умовах одним із актуальних завдань є підвищення ефективності навчального процесу. Тому, я застосовую такі ефективні методи, як **інтерактивний, ситуативно-рольовий та проблемний метод, метод поетапного формування знань, вмінь та навичок, змагальний метод, тематичні брейн-ринги**, які найбільше відповідають особистісно зорієнтованому підходу до навчання.

Актуальним завданням викладача в умовах розвитку сучасної системи освіти та широкого впровадження ІКТ в навчальний процес вважаю є розробка і впровадження медіа занять, які **підвищують ефективність засвоєння інформації до 65 %**.

Крім того, у такий спосіб **вирішуються інші педагогічні цілі**: підвищується ефективність заняття (здіянні зоровий та слуховий канали сприйняття), абстрактні поняття підкріплюються конкретними фактами, прикладами, образами.

Все це підвищує рівень мотивації та активності студентів, збагачує їх знання, психологічно полегшує процес засвоєння матеріалу, дає можливість подати матеріал в більш доступнішому вигляді, пробуджує цікавість до предмету, робить матеріал прийнятним, підвищує швидкість сприйняття та рівень використання наочності. Це, в свою чергу, потребує мультимедійного та програмного забезпечення. За допомогою технічних засобів навчання є змога одночасно формувати як національно патріотичні якості (*демонстрація державної символіки, відеоролики про Збройні Сили України, успішні військові операції*) так і навчати компетентностям вогневої і

тактичної підготовки (моделювання військових конфліктів, військове орієнтування, спостереження, коригування, тощо).

Використання сучасних технологій в освітньому процесі створює нові можливості реалізації дидактичних принципів індивідуалізації та диференціації навчання, позитивно впливає на розвиток пізнавальної діяльності здобувачів, їх творчої активності, свідомості, реалізує умови переходу від навчання до самоосвіти.

На сьогоднішній день проблема використання сучасних педагогічних технологій набуває особливої гостроти і значимості. Стрімко розвиваються нові технології, що засновані на ефективному використанні в освітньому процесі сучасних засобів і методів передачі знань. Застосування інформаційних технологій за останні роки суттєво змінює освіту. Одним з перспективних напрямків розвитку навчання в світі зараз вважається змішане навчання.

Механізмом проведення цих перетворень в нашій країні стає реалізація концепції змішаного навчання (blended learning) - це відносно новий підхід у навчальному процесі, що створює сприятливе освітнє інформаційне середовище, систему комунікацій, які надають необхідну навчальну інформацію. Змішане навчання як інструмент модернізації сучасної освіти на практиці представляється в створенні нових педагогічних методик, що основані на інтеграції традиційних підходів організації освітнього процесу, де здійснюється передача знань.

Суспільство і час ставлять перед закладами освіти нові завдання, вирішення яких вимагає нових підходів до навчання. Змінюються програми, з'являються нові технології, моделі навчання, які демонструють до викладача вимоги з оволодіння та застосування в своїй практиці інновацій.

Використання різноманітних інтерактивних технологій в навчанні це лише спосіб створення атмосфери в групі, яка сприяє співпраці, розумінню у викладанні матеріалу, дає змогу реалізувати особистісно-орієнтоване навчання.

При викладенні матеріалу треба якомога більше використовувати нові комп'ютерні технології, як для контролю, так і для навчання. Зокрема використання інтерактивних методів при вивченні предмета «Захист України» сприяє:

- встановленню дружньої атмосфери і взаємозв'язків між учасниками спілкування;
- заохоченню викладача студентів до співпраці, підбадьорюючи їх;
- залученню кожного студента до роботи через певне завдання;
- використанню своїх знань і досвіду, набутого раніше.

Отже, на завершення хочу сказати **використання ІКТ** дає нам усім можливість формувати мислення студентів, розвивати практичні вміння і навички (від демонстрації-показу до практичних дій), дозволяє сформувати стійкий інтерес до предмету, впливає на якість знань,результативність навчання та розвиток студентів.

ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ І ВМІНЬ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ ПРЕДМЕТА «ЗАХИСТ УКРАЇНИ» З ВИКОРИСТАННЯМ СУЧАСНИХ ОНЛАЙН-СЕРВІСІВ ТА ЗАСТОСУНКІВ: КРИТЕРІЇ, ВИМОГИ, ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ, МЕТОДИКИ.

«Війни виграють не генерали, війни виграють шкільні вчителі та парафіяльні священники»

Отто фон Бісмарк.

В умовах неоголошеної фактичної повномасштабної війни Росії проти України, найбільшої в Європі після другої світової війни, слова німецького політика XIX століття звучать особливо актуально.

Програма предмета «Захист України» починається з розуміння ролі і місця військово-патріотичного виховання у системі патріотичного виховання молоді; Знання вимог Конституції України щодо захисту України, своїх обов'язків у разі виникнення загрози суверенітету та територіальної цілісності України, поняття національної безпеки держави;

Виклики сучасності вимагають від викладача бути завжди в пошуку чогось нового: матеріалів, методів, підходів, способів оцінювання знань.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів визначені програмою предмету «Захист України».

Основними видами оцінювання є: поточне; тематичне; підсумкове за семестр навчально-польові збори/заняття, навчально-тренувальні заняття, річна. Поточне оцінювання здійснюється

на всіх етапах навчальної діяльності у формах: опитування учнів на предмет засвоєння навчального матеріалу; тестового контролю; виконання учнями нормативних прийомів і вправ, письмових робіт; створення навчальних комп'ютерних (та іншого виду) моделей бойових дій і надзвичайних ситуацій, навчальних макетів (мішеней). Необхідність поточного оцінювання визначає викладач. Тематичне оцінювання є обов'язковим для кожного розділу, оскільки основною структурною одиницею предмета є тема. Оцінка за тему виставляється шляхом узагальнення поточних оцінок за тему з урахуванням оцінок за виконання алгоритмів дій, нормативних прийомів і вправ, письмових робіт, за створені навчальні моделі (макети).

Під час військового стану в умовах змішаної форми (очно-дистанційної) освітнього процесу на допомогу викладачеві та студентам приходять сучасні онлайн- сервіси та застосунки: Google Classroom, Microsoft Teams, Cisco Webex, Zoom, Class Dojo, Classtime, Viber, та інші.

Широко застосовуються тести. Порівняно з іншими методиками оцінювання, мають безліч переваг, що і робить їх надзвичайно популярними.

Тест – це сукупність тестових завдань, за результатами виконання яких можна визначити рівень знань і вмінь студентів з певної навчальної дисципліни.

Тестове завдання – це складова тесту, що відповідає рекомендаціям до формування тестових завдань, з якими студент (під час виконання тесту) виконує певну дію, а його результат реєструється у формі окремої відповіді, що оцінюється встановленою кількістю балів.

Тестування – спосіб визначення рівня знань і вмінь студентів за допомогою тестових завдань.

Валідність тесту – показник того, що тест справді оцінює знання і вміння студентів, для перевірки яких він призначений.

Надійність тесту – показник точності та стійкості результатів тесту за його багаторазового застосування. Він означає ймовірність одержання студентами однакових результатів за виконання тесту в різноманітних ситуаціях тестування, зокрема у разі оцінювання різними експертами. Тест вважають надійним, якщо різні викладачі однаково оцінюють його виконання студентом

Переваги тестів : швидкість отриманих результатів оцінювання знань, охоплення кількох тем, об'єктивність оцінювання рівня засвоєння матеріалу, чітке виявлення прогалин у знаннях, студенти не можуть висунути претензії до викладача- всі в рівних умовах.

Набуває популярності сервіс <https://app.onlinetestpad.com/profile/settings>

Для реєстрації на сайті потрібно вказати адресу електронної пошти, пройти процедуру підтвердження реєстрації і отримати особистий кабінет. З допомогою особистого кабінету можна проводити опитування студентів, створювати кросворди, створювати тести, діалоги, заняття, комплексні завдання.

При створенні тесту утворюється посилання ,яке можна надіслати в класрум, або групу в вайбері , чи прикріпити на блог та сайт. На початковій сторінці вказується назва тесту, група, прізвище та ім'я студента. Є редактор тесту, який дозволяє створювати варіанти відповідей : одиночного вибору, множинного вибору, введення числа, введення тексту, відповідь у вільній формі, встановленні послідовності, встановленні відповідності, заповнення пропусків, інтерактивний диктант.

Оцінювання тесту редагується за відсотками правильних відповідей. Наприклад по 12 бальній шкалі: 12 якщо значення 92%до 100%; 11 якщо значення 84% до 92%; 10 – 75% до 84%;

9-67%до 75%; 8- 59% до 67%;7- 50%-59%; 6- 42%до 50 %; 5- 34% до 42%; 4- 25%до 34%; 3- 17% до 25%; 2- 9%до 17%; 1- до 9%. Можливе інше значення ,наприклад по 5 бальній шкалі: 5- 90%до 100%; 4- 75% до 90%; 3- 60% до 75%; 2 -45% до 60% ; 1- менше 45%.

Є можливість контролювати статистичні дані по результатам тестування. Такі параметри як кількість проходжень, правильність відповідей на номери питань, взаємозалежність кількості респондентів та результатів, таблиця результатів з вказанням оцінок, відсотків правильних відповідей.

На сторінці редактора налаштування можна встановлювати такі параметри: показувати номери питань, дозволити коментарі, перемішувати питання, обмежити кількість питань, дозволити обирати кількість питань, показувати час проходження, показувати прогрес відповідей на питання, обмежувати час проходження, заборонити копіювання тексту питання в буфер обміну.

В редакторі також є розділ стилізації тесту. Тобто підбирається шрифт, розмір тексту, колір тексту, колір рамки, колір фону.

<https://classroom.google.com/h> - платформа для організації дистанційного навчання в умовах військового стану. Починається з налаштувань безпеки акаунта. Особиста інформація, дані і конфіденційність, безпека, налаштування доступу. Далі йде перелік навчальних груп. В кожній групі є список студентів групи, а також представники адміністрації (експерт) ,голова циклової комісії.

Згідно робочої програми предмету Захист України студентам надсилається навчальний матеріал у вигляді лекції , або презентації. Також розміщується посилання тесту.

Студенти опрацьовують матеріали лекції ,проходять тести. Викладач може оцінити виконану роботу та виставити оцінку, яку бачить студент та представники адміністрації. Тобто є зворотній зв'язок між викладачем та студентами.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Захист України.10-11класи.Рівень стандарту. Начальна програма для для закладів загальної середньої освіти.(наказ МОНУ №698 від 03.серпня 2022р.)
2. Методичні рекомендації щодо формування тестових завдань і тестів.
<https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/pages/2137/26metodychnirekomendaciyi-296-311.pdf>
3. Online Test Pad <https://app.onlinetestpad.com/profile/settings>
4. <https://classroom.google.com/h>

ПРАКТИКУМ

**ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ОНЛАЙН-СЕРВІСІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ
ПРЕДМЕТУ «ЗАХИСТ УКРАЇНИ»**

- 1 Мета і завдання предмету «Захист України»**
- 2 Особливості викладання предмету «Захист України»**
- 3 Сучасні онлайн-сервіси**
- 4 Мультимедійні презентації**
- 5 Перелік освітніх джерел та онлайн**

- Метою навчального предмета «Захист України» є формування в студентської молоді життєво необхідних знань, умінь і навичок щодо захисту України та дій в умовах надзвичайних ситуацій, а також системного уявлення про військово-патріотичне виховання.

- Військово-патріотичне виховання визначено складовою національно-патріотичного виховання, що в часи воєнної загрози стає пріоритетом національно-патріотичного виховання. Військово-патріотичне виховання орієнтоване на формування у зростаючої особистості готовності до захисту Української держави, розвиток бажання здобувати військові професії, проходити службу у Збройних Силах України як особливому виді державної служби.

Особливості викладання предмету

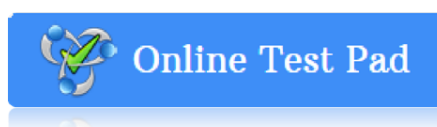
«Захист України»

- Під час викладання навчального предмета «Захист України», окрім загальних підходів та принципів (науковості, доступності, достовірності, наочності та ін.), потрібно враховувати те, що молода людина 16 – 17 років (допризовного віку) отримує перше системне враження про Збройні сили України (інші збройні формування) і в цілому про сучасну проблематику національної безпеки та оборони нашої держави. Тому варто акцентувати увагу саме на такій привабливості предмета, а не на заучуванні нормативно-правових актів, військових понять та визначень.

Сучасні онлайн-сервіси

- Електронна пошта – це стандартний сервіс Інтернету, що забезпечує передавання повідомлень, як у формі звичайних текстів, які в інших формах (програмах, графіці, звуках, відео)

- У системі освіти електронна пошта використовується для організації спілкування викладача і студента, а також студентів між собою.
- Чат – спілкування користувачів мережі в режимі реального часу, засіб оперативного спілкування людей через Інтернет. Є кілька різновидів чатів: текстовий, голосовий, аудіовідеочат.
- Соціальні мережі та Viber дозволяють створювати закриті групи, чати, обговорення тем, завдань, проблем, інформації.
- Соціальні спільноти можна використовувати для отримання завдань студентами, проведення консультацій, взаємообміну довідковою інформацією, проходження тестів та ін. шляхом організації спільноти.
- Відеоконференція – це конференція реального часу в on-line режимі. Вона проводиться у визначений день і в призначений час.
- Відеоконференція – один із сучасних способів зв'язку, що дозволяє проводити заняття у «віддалених класах», коли студенти й викладач знаходяться на відстані.
- Отже, обговорення й прийняття рішень, дискусії, захист проєктів відбуваються в режимі реального часу. Викладач і студенти можуть бачити один одного, викладач має можливість супроводжувати лекцію наочним матеріалом.
- Середовище Classroom дозволяє організувати онлайн навчання, використовуючи відео, текстову та графічну інформацію, різні додатки Google. Викладач має можливість контролювати, систематизувати, оцінювати діяльність, переглядати результати виконання вправ, застосовувати різні форми оцінювання.

Використання тестів, кросвордів, логічних ігор як своїх, так і загальнодоступних в одному завданні з ізольованою статистикою. Діалогові тренажери.

Перелік освітніх джерел та онлайн платформ на допомогу педагогам в організації дистанційного навчання

- Prometheus <https://prometheus.org.ua/> Онлайн курси України і світу із різних предметів та різноманітних напрямків для вчителів та учнів
- Каталог електронних освітніх ресурсів Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка <http://urok.ippo.kubg.edu.ua/>

ПРАКТИКУМ

Використання веб-квестів та тренінгів в процесі викладання дисципліни «Захист України»

Сьогодні, в умовах змішаного навчання, особливої актуальності набули електронні освітні ресурси, а також загострилися питання активізації та мотивації до навчання здобувачів освіти. Для організації самостійної дослідницької роботи студентів з дисципліни Захист України, для підвищення інтересу до навчання, формування умінь збирати, обробляти та аналізувати інформацію в сучасній педагогіці використовують веб-квест.

Веб-квест — це проблемне завдання з елементами рольової гри, для виконання якого використовуються інформаційні ресурси Інтернету. Така форма роботи сприяє розвитку критичного мислення, аналізу, синтезу й оцінки інформації. В результаті здобувачі освіти вдосконалюють уміння використовувати отримані знання з практичною метою.

Веб-квест являє собою міні-проект, заснований на пошуку інформації в Інтернеті, присвячений самостійній дослідницькій роботі здобувачів освіти (зазвичай, у групах) з певної теми з гіперпосиланнями на різні веб-сторінки.

«Quest» в перекладі з англійської мови – тривалий цілеспрямований пошук, який може бути пов'язаний з пригодами або грою; на сьогодні термін «веб-квест» служить для позначення одного з різновидів комп'ютерних ігор. Використання веб-квесту як засобу активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти при вивченні основ медичних знань в умовах дистанційного та змішаного навчання.

Отже, веб-квест – це гра і навчання одночасно. Це дуже цікавий і перспективний вид діяльності та рольова гра. Виконуючи різні ролі, здобувачі освіти розглядають проблему з різних сторін.

Розрізняють два типи веб-квестів: для короткочасної (мета: поглиблення знань та їх інтеграція, розраховані на одне-три заняття) та тривалої роботи (мета: поглиблення і перетворення знань учнів, розраховані на тривалий термін – може бути на семестр або навчальний рік). Особливістю освітніх веб-квестів є те, що частина або вся інформація для самостійної або групової роботи здобувачів освіти з ним знаходиться на різних веб-сайтах.

Технологія веб-квест дозволяє формуватися наступним компетенціям:

- використання ІТ для вирішення професійних завдань (у т.ч. для пошуку необхідної інформації, оформлення результатів роботи у вигляді комп'ютерних презентацій, відеороликів, баз даних тощо);
- самонавчання і самоорганізація;
- робота в команді (планування, розподіл функцій, взаємодопомога, взаємоконтроль);
- уміння знаходити декілька способів вирішення проблемної ситуації, визначати найбільш раціональний варіант, обґрунтовувати свій вибір;
- навик публічних виступів.

Веб-квест «НАДАННЯ ПЕРШОЇ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В РАЗІ РАПТОВОЇ ЗУПИНКИ СЕРЦЯ»

Знайти за посиланням: <https://kokovalandrej.wixsite.com/my-site-1>

Вітаємо вас, розумні, талановиті та допитливі!

Запрошуємо вас у цікаву та захоплюючу гру у форматі веб-квеста, під час якої ви вдосконалисте свої знання та практичні навички з надання першої домедичної допомоги!!!

Бажаємо вам успіхів!

Розпочинайте роботу зі сторінки «Вступ».

Вступ

А ви знаєте, що...

1. Якщо розпочати серцево-легеневу реанімацію першої хвилини після зупинки серця, шанси відновити його роботу сягають понад 85 %, а за 10 хвилин – уже менше 10 %.
2. Головним правилом надання домедичної допомоги є робота тільки в безпечних для вас умовах. Якщо вам загрожує небезпека, а ви не в змозі її уникнути – не наближайтеся до постраждалого!
3. Відсутність реакції на звертання – ознака загрозового для життя стану постраждалого!
4. Оцінювання дихання триває всього 10 с. Здорова людина за цей час може виконати 2–4 вдихи. Якщо постраждалий дихає неправильно, тобто за 10 с не вдихнув жодного разу або один раз, – вважається, що в нього дихання немає!
5. Для часткового закриття верхніх дихальних шляхів язиком, що запав, чи стороннім тілом характерним є шумне дихання з підсиленням звуку під час вдиху.
6. За повної непрохідності дихальних шляхів, яка щойно виникла, під час кожної спроби зробити вдих втягуються м'язи ший, міжребер'я та черевна стінка, однак дихальні шуми не прослуховуються і не відчувається рух повітря.
7. Зменшення глибин натиску чи частоти натискань негативно впливає на виживання постраждалих!
8. У кожному випадку автоматичний зовнішній дефібрилятор буде добирати оптимальні параметри серцево-легеневої реанімації й рятувнику залишиться тільки виконувати його команди.
9. В разі ураження електричним струмом насамперед треба припинити дію електричного струму та слід пам'ятати, що торкатися до постраждалих можна лише у спеціальному ізоляційному костюмі (гумові рукавиці та чоботи), інакше можливе ураження струмом особи, яка надає допомогу.
10. В разі виникнення термічних опіків для зупинки дії термічного агента на шкіру необхідно винести постраждалого із зони дії високої температури, швидко загасити палаючий одяг, обережно розрізати та зняти з тіла залишки тліючого одягу або дуже нагрітий одяг.
11. У разі хімічних опіків уражені ділянки шкіри слід швидко промити водою впродовж 10–15 хв для видалення кислот або лугів, проте цю процедуру не можна проводити, коли хімічна речовина, взаємодіючи з водою, дає небажані реакції.
12. За променевих опіків радіоактивну речовину, яка потрапила на шкіру, змивають струменем води.
13. У випадку обмороження домедична допомога полягає в транспортуванні постраждалого в тепле приміщення, подальші дії залежатимуть від ступеня обмороження.
14. Якщо людина постраждала від сонячного удару, її переміщують у тінь, звільняють від одягу, укутують простирадлом, змоченим холодною водою, дають випити холодної води, кладуть холодний компрес на голову.
15. У разі теплового удару постраждалого необхідно винести у прохолодне місце, звільнити від одягу та покласти в горизонтальне положення дещо припіднявши голову (згорнути одяг у валик та підкласти під голову, забезпечити доступ свіжого повітря, дати напитися холодної води, загорнути у вологі простирадла, рушники, або вологу одягу).

Завдання

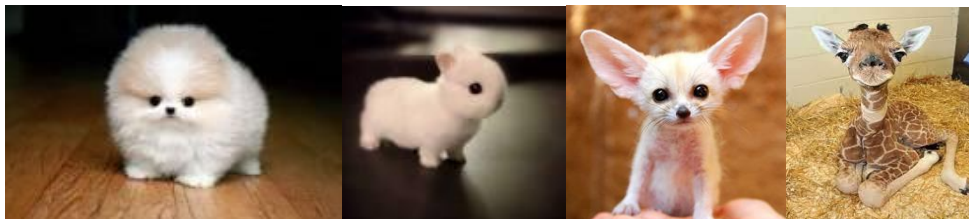
Ви отримаєте дорожню карту, яка прописує порядок виконання завдань для досягнення мети:

1. Зібрати технологічну карту (відомості про об'єкт):

- об'єднатися у 4 команди за жеребкуванням;
 - зібратися в дорогу – за посиланням знайти і опрацювати інформацію про
2. Завдання «Зашифровані поняття».
 3. Завдання «Рятувальний ланцюжок».
 4. Завдання «Запобігання виникненню основних факторів, які загрожують життю постраждалого, їх визначення та усунення».

1 завдання «Збираємо карту мандрівника»

Жеребкування для об'єднання в команди учасники збираються біля певної тварини (коли студенти заходять, вони отримують картку з зображенням певної тваринки).

Зібратися в дорогу вам допоможуть знання про :

- алгоритм дій для проведення серцево-легеневої реанімації в разі раптової зупинки серця;
- основні правила та порядок проведення реанімації;
- техніку забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів;
- методику й техніку проведення штучної вентиляції легень;
- непрямий масаж серця як спосіб відновлення діяльності серцево-судинної системи та методику його виконання;
- запобігання виникненню основних факторів, які загрожують життю постраждалого, їх визначення та усунення.

2 завдання «Зашифровані поняття»

Спробуйте здогадатись, які саме поняття зашифровані. Бажаю удачі!

Опik

”

МЩ ←

Судоми

ЕП,

ЕП,

’ Я

Епілепсія

Д

”

”

”

”

Дефібрилятор

Д

4 = 0

Щ,

Запаморочення

”

,

”

Щ,

Обмороження

rebus1.com / ua

Турнікет

rebus1.com / ua

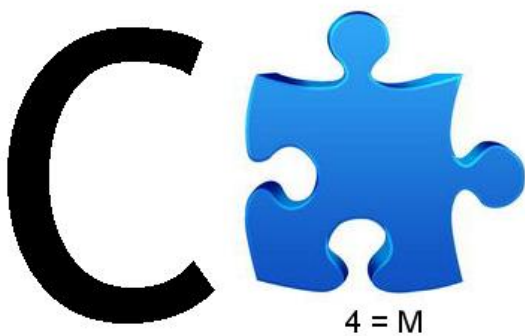
Перелом

rebus1.com / ua

Алергія

rebus1.com / ua

Спазм

3 завдання «Рятувальний ланцюжок»

Дорогою додому ви побачили людину в непритомному стані, опишіть алгоритм ваших дій, використовуючи запропоновані презентації та знання, отримані в процесі вивчення дисципліни Захист України.

1	Місце безпечне? ↓ Так
2	Постраждалий непритомний? ↓ Так
3	Зверніться до присутніх по допомогу ↓
4	Дихання відсутнє або є сумніви в його наявності? ↓ Так
5	Зателефонуйте «103» («112»). Викликайте бригаду ЕМД ↓
6	Виконайте 30 натискань на грудну клітку (глибина 5–6 см, частота 100–120 за хвилину) ↓
7	Виконайте 2 штучних вдихи протягом п'яти секунд ↓
8	Щойно принесуть АЗД — увімкніть його та дотримуйте вказівок

4 завдання «Запобігання виникненню основних факторів, які загрожують життю постраждалого, їх визначення та усунення»

Люди можуть постраждати внаслідок дії будь-яких факторів як під час надзвичайних ситуацій, так і в повсякденному житті. Головними факторами, що загрожують життю постраждалого та інших людей, можуть бути враження електричним струмом, утоплення, опіки (термічні, хімічні, променеві), обмороження та переохолодження, сонячний і тепловий удари, забої, розтягнення, розриви тканин, вивихи та переломи.

Використовуючи матеріали презентацій, змодельуйте ситуації та алгоритми допомоги постраждалим, що зображені на фото.

Зворотній зв'язок

Пройдіть тестування, щоб пересвідчитися у засвоєнні знань про особливості першої домедичної допомоги в разі раптової зупинки серця.

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeBUYLOjey3QB26iUiZpdVANudNGIvJgHEF851Q_sfZaR9dpA/viewform?usp=sf_link

На цьому веб-квест закінчено!!!

Одним із найбільш перспективних напрямків організації освітнього процесу фахових коледжів є використання інтерактивних педагогічних технологій, які ґрунтуються на інтенсивному підході, мають практичну спрямованість, виховують у майбутніх фахівців спрямованість на самопізнання. Серед інноваційних технологій викладання особливе місце займають тренінгові форм навчання.

Створюючи ігровий простір, ми використовуємо моделі – процесу гри, реальної поведінки учасників, організації творчого процесу. Наявність заздалегідь продуманих моделей поведінки групи допомагає керувати емоційним забарвленням гри, сприяє встановленню доброзичливих відносин, необхідних для творчості. Ділові ігри спрямовані на формування змістовного і діяльнісного компонентів професійної компетентності, розвиток навичок цілепокладання, рефлексії, стимулювання процесу самоосвіти.

Тренінг «Перша домедична допомога»

Життя дається один раз, а обірватися може миттєво та непередбачувано. Тому, якщо є хоча б малесенький шанс зберегти його, допомогти людині, що потрапила в біду, просто необхідно ним скористатися. Для цього кожен має знати що робити, як правильно робити, а найголовніше – як взяти себе в руки і надати першу домедичну допомогу.

Саме тому, у Фаховому коледжі економіки і права ВКІ в процесі вивчення дисципліни Захист України (Основи медичних знань) вже стало традиційним проведення тренінгів з залученням сертифікованих інструкторів зі Студентського Братерство Вінниччини.

Під час тренінгу студенти розглянули правильний, затверджений всесвітніми протоколами, алгоритм дій при наданні першої домедичної допомоги. Навчилися оцінювати стан потерпілого, переводити його безпечно положення, проводити серцево-легеневу реанімацію, ознайомились, а більшість вперше побачили, з дефібрилятором та методикою роботи з ним.

Інструктори розказали і показали як діяти, якщо людина вдавилася, ознайомили з видами та методами зупинки кровотечі, порекомендували як допомогти людині під час епілептичного нападу.

Але найголовніше, що кожен студент зміг практично відпрацювати всі рекомендовані прийоми та методи.

Знання, а особливо вміння, отримані на подібних тренінгах, є безцінними, оскільки в кризовій ситуації людина вже не буде панікувати, а зможе надати адекватну першу домедичну допомогу і, можливо, врятує комусь найцінніше – ЖИТТЯ.

**АЛГОРИТМ ДІЇ СТУДЕНТІВ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
ПРИ ОГОЛОШЕННІ «ПОВІТРЯНА ТРИВОГА»**

План проведення

1. Розкрити коротко засоби повітряного нападу, які застосовує РФ-агресор по території Вінницької області.
2. Вимоги керівних документи по організації навчального процесу в умовах об'яви сигналу «Повітряна тривога»
3. Дії учасників навчального процесу при об'яві сигналу «Повітряна тривога»

1. «Повітряна тривога» по всій країні – тепер це наша реальність, із якою ми продовжуємо вчитися жити. Для того, аби зберегти життя та здоров'я здобувачів освіти, маємо постійно нагадувати їм, як поводити себе у випадку небезпеки. Аби мінімізувати ризики для їхнього життя.

Які засоби повітряного нападу застосовує агресор РФ. Перші удари агресор наносив крилатими ракетами морського та повітряного базування.

Крилаті ракети створювалися з метою ураження об'єктів, які прикриті навіть надійною ППО.

З метою терору та залякування українців, РФ кожного дня завдає ударів за допомогою крилатих ракет. Зокрема "Калібрами", які стартують, як з неземних оперативно-тактичних комплексів "Іскандер", так із кораблів. І, що найнеприємніше, пуски здійснюється поза межами досяжності українських засобів знищення. Ракета "Калібр" може летіти на відстань понад 1500 км. Для розуміння, це означає, що корабель з ними може стояти на рейді Сочі та вести вогонь по будь-якій точці України. Але у будь-якому випадку боротися з "Калібрами" - можливо.

Водночас для самої РФ "Калібр" залишається чи не єдиним зразком озброєння на якому з останніх сил тримається весь міф про "могутню російську зброю". Адже у боях зі Збройними Силами України у "надсучасних" рашиських Т-90 просто відриває башту, "аналоговнетні" Ка-52 вертольоти прострілюються із гвинтівки, а "надпотужні" російські військові кораблі йдуть за адресою.

"Калібр" - характеристики ракети

- Довжина: 7,2 м (без стартового прискорювача)
- Розмах крил: 3,3 м
- Польотна вага: 1320 кг
- Вага бойової частини: 450 кг
- Швидкість: 0,7 Маха
- Дальність польоту: більше 1500 км

Носії бомбардувальники Ту-95 і Ту-160 запускають крилаті ракети **Х-101 і Х-555**. з території Каспійського моря по цивільним об'єктах України тероризуючи мирне населення та вбиваючи мирних людей і дітей по всій території.

Характеристики ракети:

Стартова маса, кг- 1280

Маса бойової частини, кг- 410

Дальність польоту, км- 2000

Швидкість польоту, км/год- 720-830

У війні проти України росіяни почали активно використовувати дрони-камікадзе іранського виробництва **Shahed-136**, які марковані як «Герань-2».

Дрон-камікадзе Shahed-136 – тип безпілотних літальних апаратів з бойовою частиною. Вони здатні тривалий час у режимі очікування перебувати в повітрі в районі цілі та оперативно атакувати її після отримання команди від оператора.

Також дрон здатний виконувати завдання, на яке його запрограмували автоматично.

Установка для запуску дронів виконана у вигляді контейнера, замаскована під вантажівку, вагони поїздів.

Shahed-136 призначений для ураження цілей на дальній відстані. Наводиться дрон на стаціонарну ціль за супутниковими координатами. Запускається з пускової платформи (установка для запуску виконана у вигляді контейнера, замаскована під вантажівку, вагони поїздів; одночасно в ній може бути п&арос;ять безпілотників. Вже в Україні з&арос;ясувалося, що на них встановлено двигуни розміром із мотор на старих мотоциклах «Ява», - Ред.). Боеголовка розташована в носовій частині дрона.

Невеликі за розміром безпілотники літають низько, тому українським системам ППО буває важко їх відстежити. Виявлення дронів відбувається часто завдяки гучному двигуну – двигун шумить, як на мопеді чи бензопилі.

Зазвичай їх запускають парами (один нижче, другий вище, тобто якщо перший збивають, то на ціль заходить другий, - Ред.) чи навіть зграями.

Shahed-136 мають модифікації, які здатні завдавати високоточних ударів. Однак більш поширеним є варіант, що наводиться за супутниковими координатами та вражає лише стаціонарні об'єкти.

ТТХ Іранського дрону-камікадзе:

- дальність польоту — до 1000 км;
- швидкість – 185 км/год;
- вага — 200 кг;
- довжина — 3,5 м;
- розмах крил — 2,5 м;
- головна частина може нести до 50 кг вибухівки;
- *агресор цей дрон назвав «Герань-2».*

Навчання офлайн можливе лише у закладах освіти з належно облаштованими укриттями.

Міністерство освіти і науки опублікувало повний перелік рекомендацій щодо організації укриттів, розроблених Державною службою з надзвичайних ситуацій.

Передусім, укриття мають розміщуватися у підвальному (підземному) приміщенні, на цокольному чи на першому поверсі навчального закладу. В останньому випадку – за умови забезпечення огорожувальними будівельними конструкціями.

Важливим є те, що укриття повинно розташовуватися у складі основної будівлі школи/університету або у безпосередній близькості до закладу (до 100 м). У разі повітряної тривоги учні та вчителі повинні мати змогу якомога оперативніше дійти до нього.

Укриття мають відповідати таким вимогам:

- розміщуватися в підвальному (підземному) приміщенні, на цокольному чи на першому поверсі (за умови забезпечення огорожувальними будівельними конструкціями);
- розташовуватися у складі основної будівлі закладу освіти або безпосередній близькості (до 100 м);
- не розміщуватися поруч із великими резервуарами, що містять небезпечні хімічні, легкозаймисті, горючі та вибухонебезпечні речовини, водопровідними та каналізаційними магістралями;
- не мають зазнавати негативного впливу ґрунтових, поверхневих, технологічних або стічних вод;
- забезпечені електроживленням, штучним освітленням, системами водопроводу та каналізації. За відсутності в об'єктах будівництва водопостачання та каналізації, містять окремі приміщення для встановлення виносних баків;
- не мають великих отворів у зовнішніх огорожувальних конструкціях, наявні отвори (крім дверних) забезпечують можливість закладки (мішками з піском або ґрунтом, бетонними блоками, цегляною кладкою тощо);
- забезпечені не менше ніж двома евакуаційними виходами, один з яких може бути аварійним (у разі планування укриття у споруді подвійного призначення або найпростішому укритті місткістю менше 50 осіб, допускається наявність одного евакуаційного виходу);
- через укриття не повинні проходити водопровідні та каналізаційні магістралі, інші магістральні інженерні комунікації (за винятком внутрішньобудинкових інженерних мереж). Приміщення мають рівну підлогу, придатну для встановлення місць для сидіння та лежання;
- у приміщеннях не зберігається легкозаймисті, хімічні та радіаційно небезпечні речовини, небезпечне обладнання, що не підлягає демонтажу або не може бути демонтоване у термін до 24 годин;
- висота приміщень об'єктів, зокрема дверних отворів, становить не менше 2 м (допускається не менше 1,8 м, якщо це передбачено проектною документацією), а до виступаючих частин окремих будівельних конструкцій і інженерних комунікацій (за винятком дверних отворів) – не менше 1,4 м. Ширина дверних отворів становить не менше ніж 0,9 м (допускається не менше 0,8 м, якщо це передбачено проектною документацією). Перетинання дверних отворів будівельними конструкціями або інженерними комунікаціями не допускається;
- отвори при входах (виходах) закриваються посиленими дверима з негорючих матеріалів (металевими або дерев'яними, оббитими залізом) чи захисними екранами (кам'яними, цегляними, залізобетонними) на висоту не менше 1,7 м;
- основні приміщення, призначені для укриття населення, мають примусову або природну вентиляцію;
- має бути забезпечено вільний доступ маломобільних груп населення (для закладів освіти з наявністю зазначеної категорії осіб) або є технічна можливість дообладнання в термін до 24 годин;

- об'єкт має перебувати в задовільному санітарному та протипожежному стані (відповідно до норм протипожежних і санітарних правил);
- має бути забезпечено необхідні захисні властивості для захисту від звичайних засобів ураження та зовнішнього іонізуючого випромінювання, встановлених для протирадіаційних укриттів (споруд подвійного призначення із відповідними захисними властивостями).

Обладнання укриттів розраховується на безперервне перебування людей впродовж не менше 48 годин, тож необхідно забезпечити:

- місця для сидіння (лежання). Можна використовувати наявні в закладах стільці, лавки чи ліжка, спортивні мати, каремати;
- ємності з питною водою (одна особа/2 л на добу);
- контейнери для продуктів харчування;
- виносні баки для нечистот, що щільно закриваються (для неканалізованих будівель і споруд);
- резервне штучне освітлення (електричні ліхтарі, свічки, газові лампи тощо) та електроживлення;
- первинні засоби пожежогасіння (відповідно до встановлених норм);
- засоби надання медичної допомоги;
- засоби зв'язку та оповіщення (телефон, радіоприймач, інтернет, рекомендовано встановлення Wi-Fi пристроїв);
- шанцеві інструменти (лопати штикові та совкові, ломи, сокири, пилки, ножівки тощо).

Крім того, однією з вимог є дотримання правила не менше метра на людину.

За можливості найпростіші укриття забезпечуються додатковим обладнанням, інструментами та інвентарем відповідно до норм, установлених для захисних споруд.

Біля входних дверей необхідно розмістити табличку розміром 50х60 см із написом «Місце для УКРИТТЯ», а також адресою місця розташування споруди, її балансоутримувача та місця зберігання ключів.

2. Сигнал тривоги передається через систему оповіщення, регіональне радіо та телебачення, а також на встановлений на телефоні застосунок «Повітряна тривога».

У крайніх випадках у місцях, куди не дістають сирени, сигнали тривоги можуть передавати дзвони на церквах (даний порядок визначає орган місцевого самоврядування).

Основний алгоритм дії педагога під час повітряної тривоги — розробило Міністерство освіти і науки України. Його оприлюднили на сайті МОН.

• Відповідальна особа вмикає наявну систему оповіщення закладу. *Але ситуації можуть бути різними, тож доцільно обговорити з студентами можливість встановлення на їхні телефони додатку «Повітряна тривога».*

- Сповіщає учнів про загрозу
- Необхідно організувати пересування в приміщенні класу та швидко залишити кабінет.
- Для швидкого надання медичної допомоги має бути залучений медичний працівник.

- Відповідальні особи після оголошення сигналу оповіщення мусять перевірити всі приміщення закладу на відсутність у них учасників освітнього процесу та працівників закладу, по завершенню перевірки прямувати до найближчого укриття.
- Після прибуття у визначене місце захисної споруди перевірити наявність усіх здобувачів за списком та доповісти керівнику

Торбинка для екстреної ситуації

Вона має бути легкою

Всередині має бути:

1. Інформаційна картка (ПІБ, рік, місяць, день народження, адреса проживання, ПІБ батьків та їх контактні телефони)
2. Пляшка з водою
3. Їжа – *перекус* (сухе печиво, сухофрукти)
4. Кишеньковий ліхтарик
5. Індивідуальна захисна маска
6. Ліки (за потреби), необхідні засоби гігієни

Алгоритм дій здобувачів під час евакуації в укриття

1. Уважно слухати вказівки вчителя
2. Не зволікати залишати кабінет разом з іншими. Бути уважним та зібраним. Не панікувати
3. Заходити в укриття спокійно
4. Дбати про власну безпеку та інших – контролювати свої рухи
5. Швидко та обережно зайняти місце, визначене вчителем
6. При необхідності звертатись за допомогою до дорослих
7. Перечекати небезпеку. Залишати укриття тільки після відбою та з дозволу вчителя

3. Якщо заклад освіти планує працювати офлайн, то найперше і найголовніше, що потрібно зробити – відпрацювати разом із студентами правила евакуації до укриття та провести тренування.

У межах таких тренувань потрібно:

- показати, де знаходиться укриття, як до нього дістатися з різних точок;
- пояснити, як діяти, якщо тривога застала не у приміщенні закладу освіти, а на подвір'ї;
- розповісти, які речі необхідно взяти із собою та чому;
- навчити правильно розміщуватися в укритті;
- пояснити, як варто (так як не варто) поводитися в укритті.

Перш ніж почати безпосередньо тренування, можна декілька разів проговорити з студентами план дій. Під час виховної години проговорити, наскільки добре вони розуміють кожен із його пунктів, що треба пояснити додатково. Також можна запропонувати студентам самостійно змодельювати ситуацію та пояснити, як вони діятимуть у випадку повітряної тривоги.

(Як варіант) Можна провести вікторину

Поставити кілька запитань із варіантами відповіді (можна у форматі онлайн-тесту):

1. Сигнал повітряної тривоги пролунав під час уроку, що ми робимо?
 1. Нічого, повітряна тривога лунає доволі часто, не варто переривати урок.
 2. Без паніки виконуємо вказівки вчителя та прямуємо до укриття.
 3. Одразу вскакуємо та біжимо до укриття.
2. Я знаходжуся вдома та чую сигнал повітряної тривоги, які мої дії?
 1. Я вимикаю комп'ютер та без паніки, але швидко беру речі та прямую до укриття.
 2. Якщо можливості спуститися до укриття немає, то дотримуюся правила двох стін.
 3. Я нічого не роблю, повітряні тривоги лунають часто, але нічого страшного не відбувається.
3. Як ми йдемо до шкільного укриття?
 1. Мчимо щосили.
 2. Спокійно (але швидко) прямуємо за вчителем згідно з маршрутом евакуації.
 3. Ідемо без зайвого поспіху, часу вдосталь.
4. Що я маю робити, якщо сигнал тривоги застав мене на вулиці?
 1. Якщо я йду до школи, то продовжу свій шлях, адже там безпечніше.
 2. Я знайду найближче укриття та пере чекаю тривогу там (повідомивши батьків і вчителя).
 3. Якщо я не знайду укриття, але чутиму звуки вибухів, я впаду на землю в заглиблення чи біля бордюра, та закрию голову руками.
5. Що робити, коли вчитель проводить перекличку в укриття?
 1. Можна пошуткувати та промовчати, нехай учитель понервує.
 2. Одразу відповідаю.
 3. Повідомлю вчителя, якщо не бачу когось із однокласників, а також скажу, де та коли бачив його до цього.
6. Що мені потрібно мати із собою?
 1. Тривожний рюкзак із необхідними речами (вода, ліки, їжа).
 2. Заряджений телефон.
 3. Записку з іменами та телефонами батьків.
 4. Нічого особливого.
7. Як я маю поводити себе в укритті?
 1. Спокійно зайняти своє місце та чекати на подальші інструкції вчителя.
 2. Можна пограти в активну гру, адже хто зна, скільки тут сидіти.

Грати в ігри на смартфоні та слухати музику

Джерела інформації

<https://www.youtube.com/watch?v=0KrCnVEJbDg>

<https://www.youtube.com/watch?v=yi71DFcid0E>

